

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Electio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

ELECTIO.

alii daturabit. In tantum. scilicet rerum divisione.

⁷ In alieno potest quis aliquid facere, quando sibi prodest, & alteri non nocet: secundum Angel. de Aret. insti. de lego & fusa. can. tollen. Secus si noceat. C. de serui. & aqua. laqua. Et contra, nemo potest facere in suo quod si bi non prodest, & alteri nocet. De adiunctione castrorum, infra. Emphyteosis. Quando adificans adificium tenetur demoliti. scilicet de oper. nosautia. I. prætor. ait.

quod maior pars coasentit in eundem quoconque modo.

⁸ ELEGENS aliquem in prælatum, in conscientia tenuerit eligere, quem credit esse sine mortali peccato, & quem credit ad tale officium, pro hic, & aunc, & pro tali collegio magis idoneum omnibus, qui possunt eligi, & haberi, aliter mortaliter peccat eligens, etiam quod bonum eligat, dimisso meliore, quia personarum acceptator est: secundum Caleta. in summa, ibi, in principio, & Tabu. electio. primo. §. 13.

⁹ IDEM dicendum de prouisore pastoris, quando absque electione, vel postulatione prouideatur, per eandem rationem. Secus de confirmatore, quia ipse non eligit. Tenuerit tamen de postulatis aequaliter dare, quem melius credit, sicut dictum est, ratione eadem.

⁵ ELECTIO officialis secularis (ut prætoris, & huiusmodi) debet fieri de persona, ad tale officium idonea, & oppositum scienter, vel negligenter faciens, mortaliter peccat, quia notabiliter tempublicam damnificat, ex malo rectori: secundum Caetanum ibi. Et sufficit idoneum eligere, etiam prætermisso melior. Melius tamen est meliorem eligere. In electione vero officialium communitatis, debet fetuari iustitia distributiva, ut meliobus, qui proponuntur, detur vox: aliter mortale est, nisi ex imperfectione actus: secundum Caetanum ibi.

⁶ QVAE LIBET congregatio debet sibi de iure communi eligere prælatum, nisi consuetudo sit in oppositum. c. i. de elect. etiam si duo, vel tres tantum fuerint. in d. c. i. imo, vt teneri gl. in c. 2. de postul. Inn. Hostiens. & communiter doctores, ius vniuersitatis in uno solo, omnibus alijs mortuis, vel excō municatis, vel huiusmodi, potest remanere, & corā testib⁹ votū suū exprimere, & eligere: dumodò seipsum nō eligat, quia notaretur de ambitione, per ca. velstras, de iure patronatus. Secus quando consuetudo, vel priuilegium

¹⁰ **ELECTIO canonica nominat votationem alicuius personæ, ad dignitatem, vel fraternam societatem, seruata forma canonica. caput. cum in eundem. cod. titu. & secundum Hosti. Et dicit Panorm. in rubrica de postul. quod est magna differentia inter electionem, & postulationem, ita ut qui de iure potest eligi, non debet postulati, & nihil faciunt electores illū postulantes, quia tenuerit ecclesia prouidere, & de meliori, & meliori modo, quod per electionem sit. Potest tamen ille, qui eligibilis est, postulari, si alicuius alterius præcessit electio, secundum eundem Panor. ibi. Est alia differentia secundum Panormitan. in dicto capitulo in cunctis, quod postulantes possunt recedere a postulatione, & variate, quo usque superiori sit presentata. capitulo. bonz. eodem titulo. non autem sic in electione. capitul. publicato de electione: quia in electione, ex quo est publicata, & conclusa, est acquisitum ius electio, non autem sic in postulatione est acquisitum ius.**

¹¹ IN postulatione solenni debet servari forma electionis, quia sit per scrutinium. §. quia propter in electo capitulo, in cunctis. Fratres tamen predicatores habent priuilegium Sixti quarti, quod incipit, Reginini, ut superiores possint (quando electiones veniunt ad eos causa confirmationis) confirmare illum, quem cognoscunt quounque modo per literas eligentium,

legium stant in contrarium.

⁷ ELECTORIS de communi consensu, possunt communicare ius eligendi in electione, quæ imminet, si tamen omnes consentiant, quia vno cō tradicente non valeret: secundum Panormitanum capitulo, scriptum. eod. tit. col. 1.

⁸ ELECTIONE instantे, si dubitetur de aliquo an habeat vocem, & cōmodè non potest recipi probatio, admittatur protestando, quod vox eius valeat, & si in quantum appareat post modum eum debuisse interesse, & sic non nocet, secundum Panormitanū, in capitulo, Cumana de electione. no tab. 6.

⁹ VNES nō potest habere vocem, in duobus collegijs, nec prælatus vnius collegij potest habere vocem in alio collegio, secundum Panormitanū in capitulo, constitutis de electione. notabili secundo, nisi aliter cōsuetudo haberet, vel unum dependerer ab alio, vt in capitulo final. de religiosis dominibus. Vide ibi Panormitanum & Inno. qui dicunt, quod standum est consuetudini.

¹⁰ SI priuati, vel inhabiles ad eligendum non vocentur, licet nondum sit discussus, an sint priuati, tenetelectio: secundum Panormitanum in cap. 2. de electione. Sufficit enim quod potest possint coquinci. Secus si essent priuandi.

¹¹ MVRI priuantur potestate eligendi. Primò, qui sunt in maiori excommunicatione. capitu. constitutus. de appellationib. non autem in minori. Secundo, suspensi ab officio. capi. cùm dilectus de consuetudin, non autem suspensi à beneficio tantum. capitulo, apostolicae de exceptionib. Tertiò, interdicti. ca. cùm inter. de elect. Quartò, quibus sine licentia superioris eligere est interdictam de electione. cap. fin. Quintò, qui scienter in loco interdicto celebauerunt, nisi super hoc sint priuilegiari. c. is qui. de sente. excō. lib. 6. Sextò, qui in ea vacacione indignum scienter elegerunt, de elect. cap. annotuit. Idem si peccauerunt in

postulando. cap. scipium eod. tit. pro ea vice sunt priuati potestate eligendi. Si facta nominatione, secura est postulatio, aliter si nō est secura. c. perpetuo. cod. tit. libr. 6.

¹² QVANDO omnes sunt priuati potestate eligendi, in prima vice devolvitur hæc potestas ad superiorē, sed si aliquo accidenti electio facta, per superiorē non habet effectum, redit potestas ad primos: purgatum est enim eorum virtutum, secundum Panormit. in c. cum Vitorien. de elect. Item qui peccauerunt in forma electionis, iure eligendi pro ea vice, debent priuari. c. quia propter. eod. tit. Septimò, qui etatem debitam non habent, maleuli ante 14. annum, feme na ante 12. nec in hoc malitia etatem supplet. cap. ex eo. de elect. 6. tam in tex. quam in glo. Octauò, qui per laicalem abusum elegerunt, ca. quisquis. eod. ti. Nonò non eligentes infra debitum tempus. Decimò, laici conuersi, non possunt eligere, secundum Ludo. qui allegat d. c. ex eo nisi antiqua consuetudo hoc haberet, secundum Inn. in cap. 2. de institutione. Idem tenet Fede. consil. 107. Item qui non sunt professi, tacite, vel expressè in locis regulatibus. per d. cap. ex eo. nec qui persuam ecclesiam, vel eorum constitutiones prohibentur. Item qui nō sunt in sacris, in eccl. collegiatis secularibus, vel regularibus. Conclude tamē sic, in ordine prædicatorum, ex declaratione capituli generalis, & non ex constitutionibus: qui nō est in sacris, non habet vocem in electione. Non professi nullo modo habent vocem, etiam ex consuetudine, conuersi, professi, de iure non habent, licet ex antiqua consuetudine possint habere. Clerici seculares non subdiaconi, non habent. Clerici in regularibus professi, non prohibentur de iure communī, etiam si non sint in sacris. In ordine prædicotorum prohibentur omnes ante quartum annum à professione per suas constitutiones, etiam licet sint in sacris.

¹³ ELECTOR absens, iusto impedimentoo

ELECTIO.

mento detentus, potest vnum, vel plures procuratores ad eligendum instituere insolidum, tamen aliter non admitterentur, & quod procurator sit de collegio, quia extraneum, capitulo nolente, non potest deputare. Neque potest per literas votum suum exprimere, & non oportet quod procurator institutus, eligit vnum nomine suo, & alterum nomine procuratoris, quia nihil valeret, nisi dominus spirituale mandatum dederit de aliquo nominaendo: quia tunc illum nomine domini, & alterum suo nomine poterit nominare. cap. si quis. de elect. in 6. & tenetur talis procurator optimum eligere, sicut pro se, nisi de aliquo nominato haberet mandatum: secundum Pa. in c. constitutis. & c. de appell. In ordine tamen prædicatorum non admittitur elector, nisi sit præsens, neque per literas, neque per procuratorem. Si tamen in eodem conuentu, ubi fit electio, essent infirmi, qui non possent esse præsentes, scrutatores ad eos tenentur accedere, prout in eorum constitutionibus continetur. d. 2. cap. 2. Et secundum Host. scrutatores debent accedere ad infirmos, qui sunt in ciuitate, & eorum vota inquirere. Edicuntur præsentes secundum eum, qui sunt in horio, vel in ciuitate. ff. de præc. l. 5.

¹⁴ ELECTIONES in cathedralibus vel regulatibus ecclesijs, infra tres mensies fieri debent, aliter electio deuoluitur ad superiorum proximum, qui si infra dictum terminum non elegerit, ad alium superiorem, & sic deinceps usque ad Papam deuoluitur, in capitane pro defectu, eodem titulo. nisi iusto impedimento sint detenti. In ordine tamen prædicatorum, secundum eorum constitutiones tenentur infra mensem eligere, aliter ad prouinciam deuoluitur potestas prouidebit, qui nisi infra tres menses prouidebit, ad generalem deuoluitur. Multa circa hoc Tabul. electio. ptim. §. septimo quomodo deberet præsentari electio, & quomodo electus habet consentire.

¹⁵ ELECTIO ante sepulturam p̄z. decessoris fieri non debet. c. bonaz memoria. cl. 2. si tamen fieret, valet et secundum glo. ibidem.

¹⁶ ELECTIO facta de nocte, non tenet secundum Pa. in c. 1. de clade. destin. desponsatio, quem sequitur Felinus in capitulo, consuluit de officio delegat. col. pc.

¹⁷ ELECTIO in quoctuque loco honesto, maximè secundum consuetudinem potest fieri. capitulo, causis. de electione. donecmodò non sit locus clandestinus, quia electiones in cameris per occulta conuenticula factæ, reprobantur, canone 2. & canone, transitus, distinctione septuagesima nona, secundum Hostien. debet seruati cōsuludo.

¹⁸ ELECTIO, & postulatio, facta in loco interdicto, secundū Archidiaconate, in canone, in nomine. 13. distinctione non tenet, oppositum tenet Vgo. Verzel. Ioan. And. & communiter doctores, quia sunt quidam contractus, & probant, quod valeant per cap. 1. de post. pral.

¹⁹ A D electionem vocandi sunt, qui sunt præsentes, debent, volunt, & possunt interesse. Absentes sunt vocandi, & expectandi secundum consuetudinem. ca. coram eo. quæ si est, quod non vocentur, non sunt vocandi de necessitate: & tenet electio secundum Pan. in d. c. coram. & c. Cumana. cod. tit. & quando sunt vocandi verbo, vel scripto, vel signo consueto campanæ, secundum consuetudinem, & qui non lunt, non sunt cogendi. Et si vocati infra competentem terminum non venerint, non sunt ultra expectandi, cū mora in electionibus sit damnosa. c. cum inter. de electio. Vide tamen plenius Tabul. electio. primo. §. 10. & 11. Quomodo vocati nonolentes comparent, non sunt computandii in numeru absentium, seu eorum, qui sunt de capitulo.

²⁰ S i quis de electoribus contemptus non fuit vocatus ad eius petitionem, cassanda est electio, potest tamē, si vult eam ratam habere. c. quod sicut. cod.

Et

Et quilibet elector potest renuntiare vocem suam, sicut iuri suo. Ca. de pacis. li. si quis in scribendo.

²¹ E L I G E N S , quem credit esse immortaliter, mortaliter peccat, quia talis, secundum Thom. secundus. q. 185. ar. 3. non potest vii prælatura. Concordat Cate. vbi supra, & Felin. in c. quanuis de officio delegat, & Panormitanus in cap. cōstitutus. de appellatione. cl. 3. vbi dicit, quod peccat mortaliter, eligens pro alio, si non éligit optimum, ergo eodem modo si pro se elegat.

²² E L I G E N S aliquem, de quo non habet notitiā nec per se, nec per alios, qui cū ipso cōuersati sunt, non saluat conscientiam suam, secundū Pa. in c. bona memoria. cl. 2. de postu. præla. & de elec. c. scriptum, & consequenter mortaliter peccat.

²³ R E D D I T V R quis indignus ad prælationem, ex quo cunque mortali peccato, secundum Tho. quol. 8. si excommunicatus maiori excommunicatione est, per eapi. constitutus. cl. 1. de appellationib. vel minori. per c. si. de cle. excomi. mi. Si est suspensus, vel interdictus, vel interdicti violator. c. de postu. prælator. & cap. condilectus. de consuetud. Si irregularis. capitu. ex eo. de election. in 6. si illegitimē natus, non competentis ætatis, & literaturæ. capitu. cūm in causa de electione. vel habet alia impedimenta circa ordinandas. suprā. Clericus. §. 7. Beneficium. §. 30. Si propter vitium personæ fuit reprobatus. de election. capitulo. super eo. non autem si ob processum vitiosum. capit. innotuit. eod. Si est Episcopus, qui eligi non potest, sed postulatur tantum. cap. fin. de postulatione. prælatorū. Si religiosus non professus expresse. capit. nullus. cod. tamen nouius in episcopum potest eligi. in dicto capit. nullus libro 6. si sit alterius religionis de elec. Cle. i. & religiosus de ordine mendicantium transversus ad non mendicantes, non potest in prælatum eligi.

²⁴ E L E C T I O de habentie prædicta impedimenta, ipso iure est nulla, exce-

pro primo, tamen si citimen sit occultum, non inducens irregularitatem, potest tenere, quando vero est graue, & manifestum: non valet electio, secundum Pa. in l.c. innotuit. Vide Felinum in capitulo dilecta. de excess. col. 2.

²⁵ E L I G E N S excommunicatum minori etiam, est priuatus ipsa vice electione, & triennio ab ecclesiastico beneficio suspeensus. in dicto capitulo, in cunctis.

²⁶ H A B E N S aliquem defectum ex dictis, secundum Panormitanus in capitu. suscitatus. de rescript. si non est amplius occultus, sed manifestus, vel per sententiam, vel aliter, tenetur manifestare, ne eligatur, vel confirmetur. Si autem est occultus, & impedit officij vel dignitatis exercitum, tenetur manifestare, aliás peccat, & venit plementus, ut si est bigamus, vel homicida, quia etiam quod sint occulti, non possunt ministrare. cap. fin. de tempore. ord. de bigam. per totum. Si autem tale impedimentum non est, aliter dicitur, ut de infamia. Idem dic de omni alio defectu occulto, cui prouideri potest, sine manifestatione. infra Episcopus. §. 1.

²⁷ D e modo formandi scrutinia, accipiendi voces, collatione, ac scrutinij publicatione, & huiusmodi prædicta, quia confessoribus parum prodest, prætermitto: si tamen vis scire, vide summistas, & præcipue Tabu. Elec. io. 1. 6. 18. vsque 24. & ad capit. quia propter de election. & Panormitanus ibi.

²⁸ S i quis cogeretur eligere certam personam, electio illa ipso iure est nullus, quia voluntas ibi non fuit libera. cap. vbi periculum. §. eccl. libro 6. eodem.

²⁹ I N electionibus, postulationibus, & huiusmodi, in quibus ius eligendis oritur, voces incertæ, & conditionatae, seu alternatiæ: puta dicendo, consentio in quem talis consentit, vel si talis non potero habere, consentio in talen, vel dicendo: consentio in Ioan. vel Petrum, & huiusmodi, non valent,

ELECTIO.

lent. cap. electione. in 6. cod. Nec voces debent per fabas dari, quia non possit sciri quae si senior pars, quae validat electionem: post text. capit. ecclesia vestra. cod. & secundum Panormitanum. ibi.

30 P V B L I C A T O scrutinio, variari non possunt voces, ergo à contrario sensu, ante publicationem possunt electores variare, & alios nominare, capitu. quod sic de electione, quia nominato, iam nullum ius acquisitum fuerat, potest tamen post publicationem, qui non consenserit, consentire in eum. In postulatione autem possunt variae, & quequod presentetur superiori, ut supra. §. 1.

31 E L E C T I O illius, qui requisitus consensit electioni de se fende: antequam fieret, cassada est, quia presumitur ambitiosus. c. cum post paenitentiam. cod. Neq; potest quis scipsum eligere, quae uis iurasset meliorem eligere, & talem se esse crederet: neque electus debet computari in numero eligientium, cum nullus scipsum eligere possit. d. c. Cumana. licet forte locum habeat, quando per viam compromissi procedetur, vt infra. §. 35.

32 E L E C T I O administrans, ante confirmationem, remouendus est. per. ca. qualiter. cod. Panorm. ibi dicit, quod talis non perdit ius ipso facto sibi acquisitum per electionem, sed per sententiā debet irritari: sed nunc per textum capit. auariz. libr. codem. videtur indubitatum, quod talis elec-
tio ipso facto, sit irrita. Dicit enim sic textus: Nullus de cetero, administrationem dignitatis, ad quam electus est, priusquam celebrata de eo. electio confirmetur sub nomine iconomatus, vel procurationis, aut alio de novo quæsito colore in spiritualibus, vel temporalibus, per se, vel per alium, pro parte, vel in torum, getere, vel recipere, aut illis immiscere presumat, omnes illos, qui contrafecerint, iure (si quod in eis per electionem quæsitus fuerit) decernentes eo ipso priuatos. Excipitur Papa, in capi. licet. eodem. & yltramontanus concordi-

ter electus, qui sub Papa immediatè est. capit. nihil. codem. & ita de curamoto, quod Papa esset ultra mo-
tes. Si autem administrat secundum Ioannem Andream in nouella, super 6. ex spirituali iure, vel ex consuetudine, quia pertinebat ad eum adminis-
tratio episcopatus vacantis, tunc non incurrit. Ponderanda sunt bene verba singula textus.

33 Si religiosus electioni de se factę ad prælationem extra suum monasterium, vel ecclesiam non petita, & obtenta li-
centia consenserit, electio ipsa viribus euacuatur, & prælati, religiosorum ir-
requisitis conuentibus, possunt hanc licentiam dare. in 6. cap. si religiosus. cod. tit.

34 Q V A N D O in scrutinio voces di-
uiduntur, & fiunt duas electiones, illa de iure communione valer, quae melioribus & pluribus meritis adiuuatur. c. li-
cet. cod. tit.

35 E L E C T I O etiam via cōpromis-
si fieri potest, & quomodo fiat, habe-
tur in dicto capitulo. quia proper. cap.
cum causis. & Panormitanus ibi, in
capitulo, cum causis. primo, & tertio
notabili. Quomodo compromissum
dupliciter possit fieri, vide Panormi-
tanum in dicto capitulo. quia proper.
§. 2. & Tabul. electio. 2. §. primo. vñque
a. 1. 4.

36 E L E C T I O facta per cōmūne in-
spirationem, requirit quod omnes co-
sentiant: no enim contradicente, nō
valet, quia non videtur à Deo facta.
art. 8. q. 1. cap. non est nouum, & hoc
tenent communiter Docto. & bene.
De eius forma & modo. vide d. c. quia
propter.

37 E L E C T I O sub pena mortalis pec-
cati tenetur consentire electioni de se
facta. secundum Richard. in 3. quol.
q. 21. Primo, quando à superiore per
obedientiam cogitur. c. nisi cuius pri-
dem. de renun. Secundo, quando feci-
dum conscientiam suam videtur im-
minere graue damnum & periculum
animarū, nisi assentiat. 8. q. 1. c. in sciti-
pturis: vt quia non est, vel non inven-
nitur, qui possit, aut velit procurare fa-
litem

lutem animatum. Tertio, quando per viam illicitam refugit; ut quia fugit, vel fugit aliqua, &c. nisi hec instinctu spiritus sancti faceret. His autem casibus cessantibus, si refugiat ob humilitatem, reputans se indignum, meretur.

Concordat Tho. q. 5. d. 12. inf. Episcop. §. 1.

E L E C T I O Papæ nunc ad Cardinales pertinet. c. licet, de electio. & ea. vbi periculum in e. de electio. & toto collegio Cardinalium deficiente ad Canones, & clericos Lateranen. quia Papa est Episcopus Lateranen. Dicit tamen Aug. de Anchona, quod in tali casu, congregandum esset concilium per Imperatorem, Reges, & Principes. Vide tamen Panorm. in d. c. licet. Et possunt eligere unum de collegio, & etiam qui non est de collegio, secundum Au. de Anch. vt patet in d. c. in nomine. Et debent eligere meliorem pro regime, quem credunt, modo existimet bonus, & doctor, precepit in theologia magis, quam in iure. secundum d. Aug. Et Clemens quintus: vt patet in clementi. ne Romani, de elect. ne quis Cardinalium per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti excludi possit, ab electione ordinavit, & multa alia: vt ibi patet. Vide.

E L E C T I O Imperatoris à solo Papa, secundum d. Aug. potest fieri ex iusta & rationabili causa, & propter electorum negligentiam, vel discordiam, & propriei electi bonitatem, & decentiam, aut Christianitatis, & pacis prouidentiam, aut hereticorum, schismatistarum, vel huiusmodi audaciam reprimendam. Papa enim est vicarius Dei, cuius imperator est minister, & potest Papa ex rationabili causa electores Imperatoris instituere, & institutos remouere. Imperatorem electum confirmare, & confirmatum deponere: vt Stephanus Papa II. fecit transferens Imperium à Constantino, & Leone ad Carolum magnum: vt dicit gloss. in cap. venerabilem, de elect. De electione monialium, vides Syl. election. 3. 6. 6. & 7. Admissimus ad elec-

tionem moniales, eōplerò anno 12.

Si sunt professæ, in qua electione tan-

tum sit collatio numeri ad numerū,

non meriti ad meritum, neque zeli ad

zelum.

E L E E M O S Y N A .

E L E E M O S Y N A secundum Magistrum in quarta sententia, distinctione 15. est opus, quo datur aliquid ingenti ex compassionē, ynde & actus charitatis mediante misericordia. Et secundum Thomā secunda secundæ. quæstio. 12. a. 1. secundum quod diuersæ sunt necessitates proximorum, diversa sunt misericordiz opera, quædam corporalia, quædam spiritualia, correspondientia necessitatibus corporalibus, & spiritualibus, & his versibꝫ continentur: Visito, puto, cibo, redimo, rego, colligo, condo. Hæc respondentes corpori. Correspondentia autem animæ sunt hæc: Consule, castiga, instrue, solus, dimitte, fer, ora. Et spirituales sunt corporalibus potiores, ceteris patibus: secundum Thomam su-

præ. 2. N. o. u. facere eleemosynam quando quis habet de superfluo naturæ, & personæ, quando pauperem in extrema necessitate videt constitutum, mortale est: secundum Caieta. ibi in summa. Superfluum intellige consideratis humptibus, secundum decentiam sui status, filiorum famulis, cunctu, hæredum, & hujusmodi: ita quod hos assento, raro apparet aliquem superfluum habere. Accedat etiam extrema necessitatem, quando scilicet apparet, quod propriæ carentiam rei necessitatis quis moueretur citro, nisi subueniretur. & non apparet, qui subueniat, tunc subueniendum est, nec ultra expectandum, quando de eius vita desperabitur. Sed nota. (quia videtur esse aliqua dissonantia inter dicta Sancti Thomæ in secunda secundæ, quæstione 12. argum. quinto, & quarto sententiæ, distinctione de cinqvinta, & alijs locis, que rame non est.) quod duplex est superflui-

litas